

INHOUD

Ouders in beeld – Evolutie van ouderschap in recht en samenleving	1
<i>Ninne Menten, prof. Johan Put en prof. Stefaan Pleysier</i>	
1. Opzet	1
2. Ouders en ouderschap	1
3. Evoluties in de ouder-kindrelatie en de ouderlijke verantwoordelijkheid	3
4. Ouders, ouderschap en het recht	7
Bibliografie	10
 Contact tussen ouder en kind na scheiding – Een (tweeledige) plicht voor de ouders	 13
<i>Dr. Eva Vertommen</i>	
Inleiding	13
1. Het recht op contact: grondslagen en wettelijk kader	14
1.1. België	14
1.2. Nederland	15
1.3. Duitsland	17
2. Plicht tot contact	18
2.1. Plicht tot contact in het Nederlandse en het Duitse recht	18
2.1.1. Grondslagen	18
2.1.2. Concretisering van de plicht tot contact	19
2.2. Plicht tot contact in het Belgische recht	21
2.2.1. Plicht tot contact als element van het ouderlijk gezag	21
2.2.2. Concretisering van de plicht tot contact	22
A. Bepalen van een verblijfs- of omgangsregeling	22
B. Afdwinging	23
C. Schadevergoeding	24
3. Plicht tot faciliteren van contact	26
3.1. Nederlands en Duits recht	26
3.2. Belgisch recht	27
Conclusie	30
Bibliografie	31

Burgerrechtelijk statuut van pleegzorgers: te weinig gelaagd? 34
Jasmien Deklerck

Inleiding 34

1. Burgerrechtelijk statuut pleegzorgers 35

1.1. Wetgevende achtergrond 35

1.2. Toepassingsgebied wet 19 maart 2017 37

1.3. Gelaagd burgerrechtelijk statuut 39

1.3.1. Huidig burgerrechtelijk statuut 39

1.3.2. Rechterlijke delegatie 42

2. Arrest Grondwettelijk Hof 28 februari 2019 44

3. Kritische bedenkingen m.b.t. het arrest van het Grondwettelijk Hof 46

4. Herintroductie rechterlijke delegatie? 49

Conclusie 51

Bibliografie 52

Kapers op de kust? De groeiende rol van derden bij bijstand en vertegenwoordiging van minderjarigen 55
Shana Vanderveken

Inleiding 55

1. De evolutie van de visie op de (on)bekwaamheid van minderjarigen 56

2. De evolutie van de invulling van ouderlijk gezag 60

3. De rol van de bij wet aangeduide derden 65

3.1. Figuren die minderjarigen vertegenwoordigen 65

3.1.1. De voogd 65

3.1.2. De voogd *ad hoc* 68

3.2. Figuren die bijstand verlenen aan minderjarigen 69

3.2.1. De vertrouwenspersoon voorzien in artikel 1004/1 Ger.W. 70

3.2.2. De vertrouwenspersoon conform artikel 24 Decreet Rechtspositie Minderjarigen 72

4. De evolutie richting een door de minderjarige zelf gekozen derde 73

Bibliografie 75

Aansprakelijkheid van ouders en kinderen	77
<i>Prof. Ingrid Boone, Jirte Forier en prof. Ilse Samoy</i>	
Inleiding	77
1. Persoonlijke aansprakelijkheid van minderjarigen voor eigen daad	78
1.1. De nieuwe definitie van de fout	78
1.2. Minderjarige jonger dan 12 jaar	79
1.3. Minderjarige van 12 jaar of ouder	79
2. Kwalitatieve aansprakelijkheid van titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen	82
2.1. Algemeen	82
2.2. Uitbreiding van het personeel toepassingsgebied	83
2.2.1. Ouders	84
2.2.2. Adoptanten en voogden	86
2.2.3. Pleegzorgers	87
2.3. Foutloze aansprakelijkheid vs. weerlegbaar vermoeden van fout	89
3. Aansprakelijkheid van personen belast met het toezicht op andere personen	91
3.1. De fysieke personen en de rechtspersonen belast met een globaal en duurzaam toezicht op anderen (art. 6.13, eerste lid BW)	92
3.2. De onderwijsinstelling (art. 6.13, tweede lid BW)	93
4. Aansprakelijkheid voor schade in de ouder-kindrelatie	94
5. Gemiste kansen in boek 6 BW	97
Conclusie	98
Bibliografie	99
 Ouderschap na donorconceptie. Vertellen over de bloemetjes, de bijtjes én de donor?	101
<i>Dr. Elodie Decorte</i>	
Inleiding	101
1. Van kinderwens tot kind via medisch begeleide voortplanting	101
2. Complexe vraagstukken bij medisch begeleide voortplanting met donor-materiaal	104
2.1. Evoluties op maatschappelijk niveau	105
2.2. Evoluties op internationaal niveau	106

2.3. Evoluties op nationaal niveau	107
2.4. Evoluties in de genetische technologie	109
3. Belevingen van de wensouders	110
3.1. Vertelproces	111
3.2. Anonimiteit omzeilen	113
4. Openheid aanmoedigen	114
4.1. Ondersteunende maatregelen	114
4.1.1. Informatie- en begeleidingsplicht	115
4.1.2. Niet-identificerende informatie voor de ouders	116
4.1.3. Van een morele plicht naar een juridische plicht	117
4.2. Drukkende maatregelen	117
Conclusie	118
Bibliografie	119
 Van beslisser naar begeleider: de evoluerende rol van ouders in de gezondheidszorg	125
<i>Marie Goemaere</i>	
Inleiding	125
1. De ouders	126
1.1. Wie?	126
1.2. Vertegenwoordiging	127
1.3. Samen beslissen?	128
2. De minderjarige	130
2.1. Drie ontwikkelingsfasen	130
2.2. Beoordeling wilsbekwaamheid	132
3. Conflictsituaties	133
3.1. Tussen de ouders onderling	133
3.2. Tussen de gezondheidszorgbeoefenaar en de ouders	135
3.2.1. Spoedeisende gevallen	135
3.2.2. Niet-spoedeisende gevallen	136
3.3. Tussen de ouders en de minderjarige	137
3.3.1. Algemeen	137
3.3.2. Confidentialiteit	138
4. Financiële aspecten	140
4.1. De minderjarige is wilsonbekwaam	140

4.1.1. Geneeskundige behandelingsovereenkomst	140
4.1.2. Onderhoudsplicht	141
4.2. De minderjarige is wilsbekwaam	143
4.2.1. Geneeskundige behandelingsovereenkomst	143
4.2.2. Onderhoudsplicht	144
4.2.3. Beroepsgeheim	145
Slotbeschouwingen	146
Bibliografie	146
Ouders en onderwijs: beslissen in het belang van het kind	150
<i>Ella De Noyette en prof. Kurt Willems</i>	
Inleiding	150
1. Schoolkeuze: wie beslist over de inschrijving en met wie overlegt de school na de inschrijving?	151
1.1. Gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag als basis	151
1.2. Conflicten vermijden, oplossen en beslechten	152
1.3. Beslissingsbevoegdheid van anderen dan de juridische ouders	153
1.4. Recht op inspraak van het kind en conflicten tussen kind en ouder	155
2. Het recht van ouders om zich te verzetten tegen een bepaalde aanpak in onderwijs nadat het kind ingeschreven is	158
2.1. Het mensenrechtelijke kader	159
2.2. De Vlaamse context	163
3. Waar kunnen ouders terecht?	166
Conclusie	168
Bibliografie	169
De ouderlijke verantwoordelijkheid betreffende het vermogen van de minderjarige	171
<i>Silke Timmermans</i>	
Inleiding	171
1. Wettelijk kader	171
1.1. Ouderlijk goederenbeheer	171
1.2. Vertegenwoordigingsbevoegdheid	174
1.3. Ouderlijk vruchtgenot	176

2. Remedies tegen ouderlijk wanbeheer	180
2.1. Rekening en verantwoording bij einde ouderlijk gezag	180
2.2. Maatregelen tijdens de minderjarigheid	182
2.2.1. Blokkering van geldsommen van de minderjarige	182
A. Geldsommen toegekend krachtens rechtelijke beslissing	183
B. Geërfde fondsen en waarden	184
C. Uitbetaling van een verzekeringsovereenkomst	185
2.2.2. Aanstelling voogd <i>ad hoc</i>	185
2.2.3. Beschikking van de familierechtbank	187
2.2.4. Ontnemen ouderlijk vruchtgenot op geschonken of gelegateerde goederen	188
2.2.5. Ontnemen ouderlijk beheersrecht op geschonken of gelegateerde goederen	188
2.2.6. Ontvoogding van de minderjarige	190
2.2.7. Ontzetting uit het ouderlijk gezag	191
3. Evolutie doorheen de tijd	192
Bibliografie	193
 Instemming met jeugdhulp: staan ouders (mee) aan het roer?	197
<i>Liese Hofkens en prof. Johan Put</i>	
Inleiding	197
1. Instemming van ouders in de buitengerechtelijke jeugdhulp	198
1.1. Eigen instemmingsvereiste voor ouders tot wie de jeugdhulp zich richt	198
1.2. Aanvullende instemmingsvereiste voor ouders als titularis van het ouderlijk gezag	200
1.3. Instemmingsvereiste voor ouders als wettelijke vertegenwoordiger	202
1.4. Onduidelijke en incoherente regeling	204
1.5. Wijze van instemming	206
1.6. Uitzondering op de instemmingsvereiste	207
1.7. Conflictregeling	209
1.8. Verhouding tot opvoedingsverantwoordelijken	210
1.9. Bijzondere situaties	211
1.9.1. Voogdij	211
1.9.2. Niet-begeleide minderjarige vreemdeling	212
1.9.3. Pleegzorg	213
2. Medewerking in de gerechtelijke jeugdhulp	216
Conclusie	218
Bibliografie	219

De Europese rechtsbescherming van ouders in uithuisplaatsings-procedures retrospectief geanalyseerd	221
<i>Joséphine Mwamba</i>	
Inleiding	221
1. Legaliteit, legitimiteit, noodzaak en proportionaliteit van staatsinterventies	221
2. Waarborgen voor ouders in uithuisplaatsingszaken	223
2.1. Alternatieve ‘remediërende’ maatregelen en impactanalyse vóór de uithuisplaatsing	223
2.2. Deelname aan het besluitvormingsproces	225
2.3. Effectief rechtsmiddel tegen de uithuisplaatsing	227
2.4. Herenigingsdoelstelling	227
Conclusie en kritische reflectie	230
Bibliografie	232
 Ouders in het jeugddelinquentierecht: naar een sanctiemodel?	233
<i>Ninne Menten</i>	
Inleiding	233
1. Wetgevend kader jeugddelinquentie in Vlaanderen	234
1.1. Toepasselijke regelgeving	234
1.2. Definitie ouders	235
1.3. Evoluties in het jeugddelinquentierecht	236
2. Interventiemogelijkheden ten aanzien van ouders in het jeugddelinquentierecht	237
2.1. Beperkte rol	238
2.2. Inhoudelijke betrokkenheid	240
2.2.1. Beperkte inhoudelijke betrokkenheid	240
2.2.2. Intensievere inhoudelijke betrokkenheid	241
2.2.3. GAS-wet: procedure van ouderlijke betrokkenheid	244
2.3. Rechtstreekse reactie naar ouders	246
2.3.1. Hulpverlenende reacties	246
2.3.2. Sanctionerende reacties	247
Conclusie	250
Bibliografie	251

“Waar waren de ouders?” Het belang van ouderlijke monitoring in het voorkomen van delinquent gedrag bij jongeren	254
<i>Eva Van Kelecom</i>	
Inleiding	254
1. Ouderlijke monitoring: een overzicht	255
2. Ouderlijke monitoring en jeugddelinquentie	256
3. Ouderlijke monitoring en jeugddelinquentie bij Vlaamse jongeren	259
4. Ouderlijke monitoring binnen een breder opvoedingsperspectief	261
Conclusie	263
Bibliografie	265
Bijlagen	269